ISSN 0132-5930

Барвінок

ЖУРНАЛ ЦК ЛКСМУ ТА РЕСПУБЛІКАНСЬКОЇ РАДИ ВСЕСОЮЗНОЇ ПІОНЕРСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ІМЕНІ В. І. ЛЕНІНА ДЛЯ ШКОЛЯРІВ МОЛОДШИХ КЛАСІВ
Журнал нагороджений Почесною Грамотою Президії Верховної Ради Української РСР

6
1980

ЗА ЛИСТКОМ КАЛЕНДАРЯ

1 МІЖНАРОДНИЙ ДЕНЬ ЗАХИСТУ ДІТЕЙ

Радісно й щасливо живеш ти в Країні Рад, але є ще місця на земній кулі, де замість дзвінкого дитячого сміху чути плач, де діти голодують, не мають змоги вчитися, їм ніколи гратися... Це країни, в яких панує капітал.

У Міжнародний день захисту дітей трудящі всього світу знову й знову виступають проти експлуатації дитячої праці, за охорону здоров'я дітей, надання їм освіти, за мир і щастя на планеті.

16 ДЕНЬ ЗАСНУВАННЯ ПІОНЕРСЬКОГО ТАБОРУ «АРТЕК» (1925)

Самуїл МАРШАК

Слово це, — відомо всім, —
З букви «А» ми пишем.
Табір наш, мов рідний дім,
Нам щораз миліший.
Сонце вигляне з-за хмар,
Вставши на зорі, —
Будить чистий звук фанфар
Табір на горі.

Переклад з російської

Іван НЕХОДА

СПАСИБІ МИ ПАРТІЇ КАЖЕМ

Країни радянської діти,
Ми пісню співаєм свою
Про те, що нам весело жити
У нашому вільнім краю.

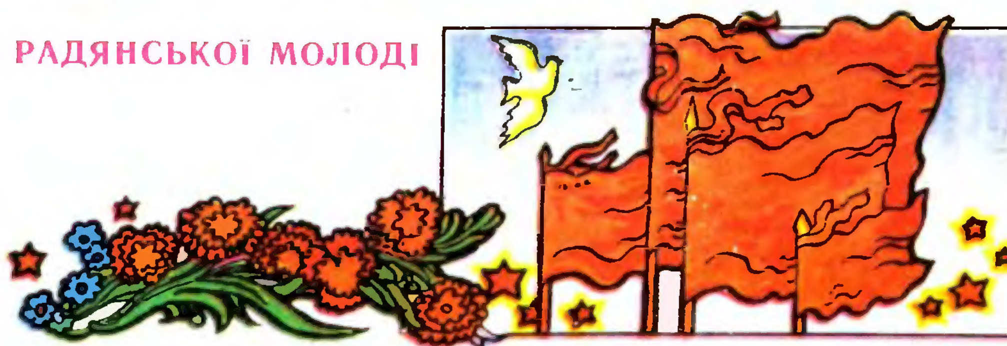
В Союзі Радянському нашім
І сонце для нас, і блакить...
Спасибі ми партії кажем
За те, що нам хороше жить!

Спасибі, спасибі, спасибі
Ми, партіє, кажем тобі
За наше дитинство щасливе,
За сонячні дні голубі!

Малюнок О. ПРАХОВОЇ

29 ДЕНЬ РАДЯНСЬКОЇ МОЛОДІ

ЛАУРЕАТИ ПРЕМІЇ ІМЕНІ ОЛЕКСАНДРА КОПИЛЕНКА ЖУРНАЛУ «БАРВІНОК»

Ти вже знаєш, любий друже, що в нашому журналі засновано премію імені Олександра Копиленка. Вона присуджується письменникам і художникам за кращі оповідання, вірші, малюнки.

Лауреатами премії імені Олександра Копиленка цього року стали:

ВІКТОР БЛИЗНЕЦЬ — за казкову повість «Земля Світлячків»;

ВСЕВОЛОД НЕСТАЙКО — за казку «Пригоди їжачка Колька Колючки та його вірного друга й однокласника зайчика Косі Вуханя»;

НІНА ДЕНИСОВА — за серію малюнків у журналі.

Від щирого серця вітаємо лауреатів премії імені Олександра Копиленка!

Дорогі читачі! Цікаво і змістовно проводите ви своє дозвілля у палацах піонерів та школярів, дитячих кімнатах при домоуправліннях, піонерських таборах... Хлопчикам і дівчаткам, про яких розповідають у своїй маленькій повісті прогресивні шведські письменниці, було нелегко жити й подружитися, бо навколо панує нерівність та байдужість. А дітям великого старого будинку, як і всім дітям на землі, хочеться разом гратися, жити у мирі та дружбі.

Біргітта ГЕДІН,
Анна-Лена ВЕСТБЕРГ

МИ ЖИВЕМО В ОДНОМУ БУДИНКУ

Повість

Це — Єва. А оце — її будинок. Будинок старий. Єва живе з татом і мамою на верхньому поверсі у просторій квартирі. Цілком природно, що в такому великому будинку багато квартир. І що в цих квартирах мешкає багато дітей. Проте Єві ніколи не доводилося з ними зустрічатись, хоча їй дуже-дуже хотілося дізнатися: що ж все-таки там, за всіма тими дверима?

— Будь обережна, — постійно говорив їй тато. — В будинку живе чимало народу. І невідомо, що це за люди.

— Звичайно, ми ж їх зовсім не знаємо, — завжди підтримувала його мама. — Усі вони якісь дивні, не такі, як ми.

Але це тільки розпалювало Євину цікавість: чого так бояться тато й мама?

Якось вона побачила, що східцями піднімається хлопчик. Єва наважилася піти за ним, подивитися, де він живе. Хлопчик зупинився біля дверей, на яких було безліч замків, і тричі постукав. Почулися гримотіння і брязкання, потім двері відчинилися. Хлопчик шмигнув у них, і двері з грюкотом зачинилися. Клацнули замки, задзвеніли дверні ланцюжки.

Єва стояла і здивовано дивилася на двері. Чому на них так багато замків? Може, у квартирі заховані скарби?

Тихенько підійшла до поштової скриньки на цих дверях і трошки підняла її дашок. Зазирнула до шпарини і побачила вузенький тісний передпокій. Там висіли пальта. Передпокій, принаймні, був звичайнісінький. Що цікавого Єва там помітила, так це акваріум з однією золотою рибкою.

Друкуємо скорочено

«Мабуть, рибка того хлопчика», — подумала Єва. Але ж рибка не зуміла б утекти з квартири! Треба все-таки дізнатися від хлопчика, навіщо вони так ретельно замикають двері. Наступного ж разу, як вона його побачить, неодмінно запитає...

Інколи в будинку спалахували сварки. Одного ранку дві сім'ї не могли поділити продукти, які приніс посильний із магазину. Кожен тягнув сумку з продуктами до себе, поки вона не розірвалася навпіл. Продукти попадали на підлогу. Пляшки з молоком розбилися. Довгі білі струмочки потекли вниз зі сходинки на сходинку.

Угледівши розлите молоко, дівчинка, що стояла тут, заплакала. Вона нагнулася, щоб підняти батон, який лежав між скляними скалками.

— Не чіпай, Лено! — перепинила її мама.

Інші діти теж намагалися підняти батон, але батьки поспішно хапали їх за руки й вели додому. Єва залишилась одна, вона стояла і дивилася на розкидані продукти.

Цілий вечір Єва думала про тих дітей на східцях, про батон на підлозі і про розлите молоко. Це ж вони, певно, й не обідали, а ще вранці було видно, що діти голодні. Єві стало їх жаль. Вона пішла в кухню, зазирнула до холодильника і, коли побачила, скільки в них там усього смачного, вирішила збігати вниз і віднести дітям поїсти. Та саме цієї хвилини мама сказала, що пора спати.

Проте Єві було не до сну. Коли батьки позасинають, вирішила дівчинка, то вона візьме їжу і крадькома спуститься вниз, до дітей. Але як не боролася Єва зі сном, сама не зчулася, коли повіки солодко зімкнулися. Їй наснився величезний холодильник, звідки кожен міг брати ласощі, які душі забажаються.

Наступного дня Єві теж не вдалося піти до дітей, потім про все, що трапилося на східцях, вона забула.

Якось недільного ранку у водопроводі не стало води. Мама довго крутила крани, та намарне, з них не витекло жодної краплини.

— Тепер ще й водопровід не працює, — пробурчав тато. — Цього можна було чекати. Ніхто про будинок не турбується.

І справді, нічого в тому будинку не лагодили. Як був розхитаний один східець відтоді, коли пам'ятає себе Єва, так лишався розхитаним і досі, а між четвертим і п'ятим поверхами уже хтозна відколи не вистачало частини поручнів.

— А все тому, що ніхто ні за що не відповідає, — сказала мама. — Однак що ж ми робитимемо?

— Треба глянути, чи діє кран у підвалі, — порадив тато.

На східцях було по-незвичному людно. В руках мешканці будинку тримали відра. Води не було і в інших квартирах.

У підвалі утворилася довжелезна черга. Вперше усі сім'ї, що мешкали в будинку, зібралися разом. Але, як не дивно, дорослі навіть не дивилися один на одного, вони мовчки стояли один за одним.

Єва з цікавістю розглядала незнайомі обличчя. Якийсь хлопчак визирав із-за дверей. Інший надів на голову червону шапочку. А в дівчинки волосся було заплетене в короткі кіски. Ніхто з тих, що стояли в черзі, не був страшний, нітрохи не скидався на якогось чудовиська, що вона собі його уявила з розмов старших.

Потім кирпатий хлопчак показав язик, а менший, біля нього, почав корчити страшні гримаси. Дівчинка забарабанила по відру, наче на барабані.

...Воду носили діти: у дорослих і без того справ по горло.

Невдовзі Єва побачила того хлопчика, у якого в акваріумі була золота рибка. Його звали Петер. Він крокував униз по східцях з порожнім відром у руці. Спочатку Єва і Петер спускалися мовчки, але коли Петер завернув у підвал, Єва запитала:

— А що там у тебе вдома?

— Нічого особливого, — відповів той. — Мама, тато і ще сестричка.

— То чому ж у вас на дверях стільки замків? — здивувалася Єва. — Певно, злодіїв боїтеся?

— Ні, просто тато не хоче, щоб ми безупину сновигали туди й сюди, — пояснив Петер.

— Зате зараз ти можеш вволю бігати туди й сюди.

— Ага. Добре, що водопровід зіпсувався.

Петер пустив такий сильний струмінь у своє відро, що бризки полетіли врізнобіч.

У протилежному кутку підвалу з'юрмилося кілька дітей. Єва уже всіх їх знала в лице. Лена, хлопчик у червоній шапочці і дівчинка, яка вміла носити відро на голові. Її звали Санна. Діти пороззувалися і по черзі поціляли своїми черевиками у відро, що стояло віддалік.

— Ходімо до них! — запропонувала Єва.

— Ти що, хіба можна? — злякався Петер. — Ми ж їх не знаємо!

— Але ж ми живемо в одному будинку! — вигукнула Єва.

Діти в кутку припинили гру, коли до них підійшли Єва та Петер.

— Привіт! — усміхнулася Єва. — Можна і нам з вами?

— Звичайно, — обізвався хлопчик у червоній шапочці, Бюстер. — Ставайте сюди.

Єві дуже сподобалася гра. Дівчинка вправно кидала свої черевички, проте Лена робила це все одно краще. Відро так і гримотіло, коли в нього поціляв черевичок. Підійшли ще хлопчики та дівчатка, гукнули і їх:

— Ідіть-но сюди, будемо гратися разом!

Але виявилося, що нові знайомі босі. Їм не було чого кидати.

— Вам теж треба принести сюди черевики, — сказала Єва.

Ті глянули на свої босі ноги.

— А в нас немає черевичків, — відповіла маленька дівчинка.

— Давайте тоді грати в яку-небудь іншу гру, — запропонував Бюстер.

— Я не можу тут більше залишатися, — з жалем промовила Санна. — Вдома мене чекають не дочекаються: на обід у нас буде суп, а для супу треба води.

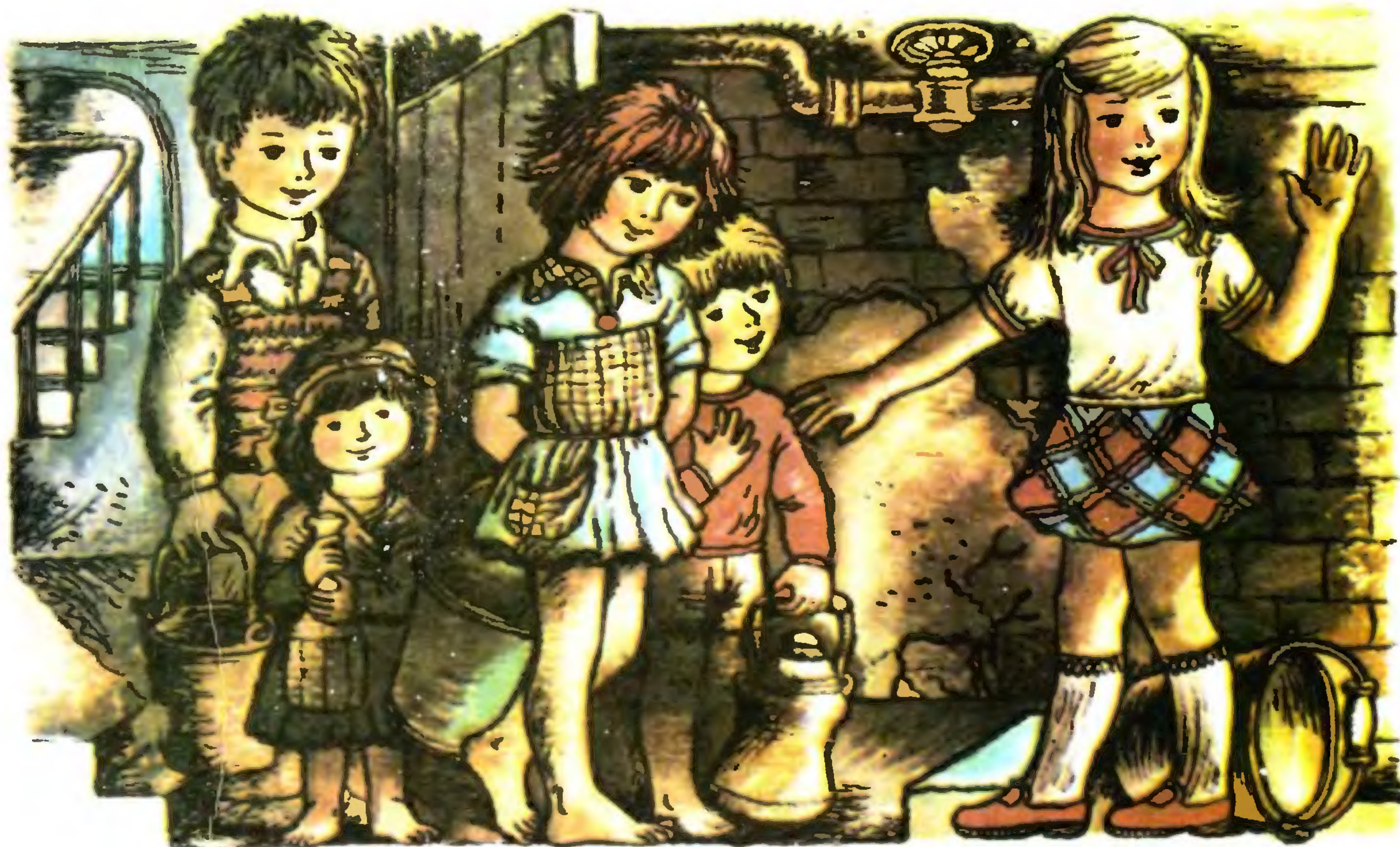
— Та скільки тієї води треба на суп! — махнула рукою Єва.

— Але ж нас аж восьмеро, усіх сестер і братів, — пояснила Санна.

— Уявляю, яка у вас величезна квартира, — сказала Єва.

— Лише дві кімнати, — зітхнула Санна.

Вона квапливо побігла східцями нагору.

Єва подивилася їй услід. На зріст Санна була нижча Єви, а вона ж старша. Мабуть, людина росте повільніше, якщо їй доводиться ділити їжу на стількох братів і сестер.

Єва подумала, що в них усе по-іншому. Тато, мама і вона, а кімнат мають аж п'ять...

Увечері вони, як завжди, сиділи за розкішно накритим столом. Їжі було значно більше, ніж могли з'їсти. І стіл у них великий, за таким столом вільно умістилося б ще кілька чоловік.

— А чи не можуть Санна зі своїми братиками й сестричками жити в нас? — запитала Єва. — У них же лише дві кімнатки.

— Ні, звичайно, — заперечив тато.

А Єва подумала: чому все так улаштовано? Адже вони мешкають в одному будинку!

Дуже швидко усі діти з будинку перезнайомились. У Єви з'явилося багато нових товаришів. Усім їм набридло носити воду.

— Чому ж не лагодять труби? Ми б могли тоді хоч погратися спокійно, — сказала якось Єва. — Біжімо додому, запитаємо в батьків!

— Чому ти не полагодиш водопроводу? — підійшла вона до тата. — Я стомилася носити воду.

— Це не моя справа, — відповів тато. — До того ж у нас все одно нічого не вийде. Тут потрібні гроші, а багато хто з жильців не в змозі заплатити.

— Але ж у нас є гроші,— наполягала Єва. — По-моєму, за все повинні платити ті, у кого є гроші.

— Ти цього ще не розумієш! — видно було, що тато сердиться. — Та й взагалі, не можу ж я лагодити і для інших теж.

— Ні, можеш! — стояла на своєму Єва. — Адже так добре буде, коли у всіх з'явиться вода.

Через деякий час діти знову зібралися у підвалі. Стояли похнюплені.

— Мої батьки сказали, що вони не зобов'язані ремонтувати водопровід. Це, мовляв, повинен зробити хтось інший, — зізнався Петер.

— І мої говорять так само, — зітхнула Лена.

— Ось побачите, цей водопровід ніхто ніколи не полагодить, — сумно зауважив Бюстер. — І будемо ми носити відра, поки наші руки не витягнуться аж до землі.

— А нас дома восьмеро, — сказала Санна. — Це ж скільки води треба наносити! І малюки не можуть мені допомогти.

— Та що нам до тої води! — вигукнула Лена. — Давайте робити, що захочемо.

І діти почали грати в піжмурки. У підвалі багато темних кутків. Один хлопчик був такий маленький, що заховався за власним відром. Через деякий час знайшли всіх, окрім Лени. Почали голосно гукати. Нарешті вона з'явилася.

— Тут, зовсім поруч, є величезна кімната! — радісно повідомила вона. — Там ніхто не заважатиме нам гратися.

Діти кинулися туди. Колись то була пральня. Уздовж довгої стіни стояли великі котли.

— Влаштуймо тут нашу кімнату! — вихопилася дівчинка у зеленому платті. Її звали Лі.

— Правильно! Але спочатку треба прибрати. Погляньте, як брудно! — сказала Лена.

Бюстер знайшов шланг і сильним струменем води почав поливати підлогу й стіни, змиваючи з них пилюку.

— І на мене полий! — попрохала Санна й показала на свої босі ноги.

— І на мене, і на мене! — загаласували її братики й сестрички.

— Ми завжди тепер зможемо купатися у підвалі, — зраділа Лі. — Тут цікавіше, а головне — не треба носити воду.

— Зачекайте-но! — ніби щось пригадав Петер і вийшов з кімнати.

Невдовзі він повернувся з баночкою в руці, підійшов до найближчого котла і випустив у нього золоту рибку.

Спочатку золота рибка завмерла, розкривши здивовано рота. Потім ледь ворухнула плавцями, хвостиком і поплила.

Усі визнали, що рибка дуже гарна. І вирішили, що кожен має сходити додому й принести що-небудь сюди.

Євиних тата й мами не було вдома. Дівчинка знайшла старий садовий стілець і кілька банок з олійними фарбами, що лишилися після фарбування кухні.

Вона насилу взяла все це в оберемок і повільно рушила вниз. На східцях зустріла Лі та ще кількох хлопчиків і дівчаток з квітковими горщиками в руках.

У кутку підвалу тихо сидів маленький хлопчик з флейтою. Єва бачила його ще раніше на сходах. Був він якийсь відлюдькуватий і ніколи ні з ким не розмовляв.

— Привіт! — підійшла вона до нього. — А що ти приніс?

Хлопчик не відповів. Лише злякано подивився на Єву і квапливо сховав флейту за спину. Поблизу Санна малювала на стіні дерево. Вона прислухалася до Євиних слів.

— Він приніс сюди свої пісні, — обізвалася, лишивши малювання. — Він уміє грати на флейті.

— Ну, то грай же! — кинула йому Єва. — А не гратимеш — іди геть!

— Ні, нехай лишається і грає, коли захоче, — вступилася за малого Санна.

Тут підійшла Лена. Вона тримала щось у руці.

— А в тебе що? — з цікавістю запитала Єва.

Лена показала.

— Хи, черства булка, а я думала!.. — розчарувалась Єва.

Лена сумно опустила голову. А Єва згадала про батон, що випав із сумки на сходах. Вона раптом збагнула, що Лена принесла з дому найцінніше — хліб, якого в них завжди не вистачало.

— Це дуже добре, Лено. З твоєї булочки ми почнемо робити наші запаси, — заспокоїла Єва засмучену дівчинку.

Щодня діти збиралися у підвалі. Вони поливали квіти. Розмальовували стіни, і на стінах виростали будинки й дерева.

— Як у нас тут гарно! — сказала якось Лі. — Чому дорослі не можуть вчинити так як ми? Їм треба було б краще дивитись за нашим будинком. Адже все довкруг просто на очах розвалюється.

— Вони повинні домовитись і все робити разом, — підтримала її Санна.

— Можна подумати, що вони одне одного бояться, — зітхнув Петер. — Я просив тата й маму спуститися сюди, до нас, та вони й слухати про це не хочуть.

— Мої тато й мама також... — поскаржилася Єва.

Раптом у розчинених дверях вони побачили своїх батьків. Петерів батько покликав сина до себе.

— Що це за діти? — запитав пошепки.

— Мої друзі, — відповів Петер. — Заходьте, заходьте...

— Нам час додому обідати, — Євина мама глянула на годинник.

— Давайте краще поїмо тут, — попрохала Єва.

— Я можу принести сюди яблук,— сказала Бюстерова мама.

Невдовзі їжіназбиралося повний кошик. Усі посідали колом на підлозі.

— От молодці, діти, так затишно все влаштували! — озирнувся дідусь Лі. — А ми? Навіть водопроводу, і того не зуміли полагодити!

— Може, й нам об'єднатися? — запропонувала Петерова мама. — Взагалі наш будинок у жахливому стані. Треба б узятися за нього всім гуртом.

— Я трохи розуміюся на водопроводі,— обізвався тато Лени. — Спробую його відремонтувати, тільки без помічників, звичайно, тут не обійтись.

— А от я, на жаль, на цьому не розуміюся, — зізнався засмучено Євин тато.

— Хай кожен робить те, що може, — сказала Бюстерова мама.

Дорослі жваво розмовляли. Ніхто нікого не боявся. Тепер відчувалося, що всі вони мешкають в одному будинку.

В загальному гомоні пролунали звуки флейти. Це заграв сором'язливий маленький хлопчик.

У тому великому будинку багато було поганого. Люди там цуралися одне одного. Але коли вони познайомилися ближче, то вирішили всі разом зробити свій будинок красивим.

У нашому світі теж є багато поганого. Отож, давайте всі разом спробуємо зробити його кращим. У такій справі для кожної людини знайдеться заняття. Адже ми живемо на одній планеті.

Із шведської.

Переклад М. ВИДИША

Малюнки В. МЕЛЬНИЧЕНКО

Микола ЛИСИЧ

ПОХІДНА ПІСЕНЬКА

В даль доріжка —
Босоніжка
Між дубочків
Повилась.
Пісня чиста,
Голосиста,
Мов струмочок,
Полилась.
Світить сонечко згори,
Кличе нас у табори.
У похід ми вирушаєм.
Сонце, весело гори!
Нас ялинки
У хустинках
Проводжають
У похід:
— Прощавайте,
Та вертайте! —
Все кивають
Нам услід.
Сяй же, сонечко, згори, —
Ми прийшли у табори.
Здрастуй, літо голосисте!
Сонце, радісно гори!

Малюнок Н. ДЕНИСОВОЇ

Володимир ОРЛОВ

ЛІКАР І МОРЕ

Піонерський лікар
Тьотя Шура,
Та, що в неї
Несмачна мікстура,
Прив'язала
Градусник до нитки
І на берег моря
Вийшла швидко.
Море мало б
Лікарю зрадіти,
А воно
Розсердилося, діти.
Хвилювалось,
Нарікало море:
— Я вам, — каже, —
Не дівчисько хворе!
Я вам, — каже, —
Не хлоп'я зелене,
Щоб іти з термометром
До мене!..
— Не хвилюйся, море,
Не гнівися.
Лагідно на мене
Подивися.
Не зроблю тобі
Нічого злого!..
А воно до тьоті
Дуже строго:
— Я вас знаю,
Добрі ви на слові,
Та не вірю
Я солодкій мові.
Треба знати
Вам температуру,
Щоб потому
Дать мені мікстуру!..

Усміхнулась морю
Тьотя Шура:
— Зрозумій,
Якщо температура
В тебе зависока —
Ти не хворе!
Вір моєму слову,
Синє море!
А як будуть
Хвилі прохолодні —
Дітям не купатися
Сьогодні!..
Попросило море
Тьотю Шуру:
— Міряйте мені
Температуру!

Переклав з російської
О. ПАРХОМЕНКО

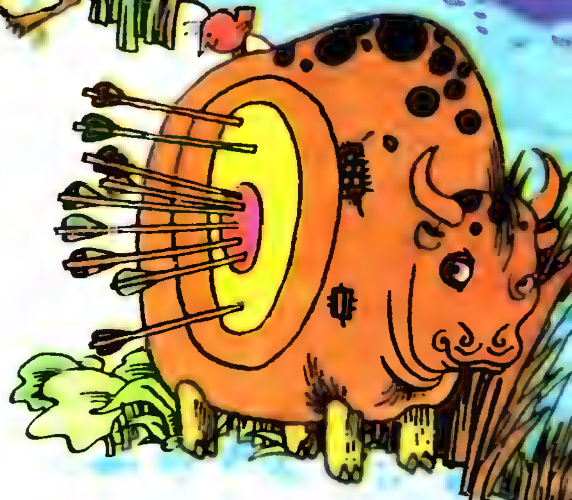

Барвінок завітав до жовтенят у піонерський табір. Багато цікавого побачив він там.

Що ти скажеш про таких «любителів» природи?

Хто з хлопців стріляв найвлучніше?

Піонер Петро Клименко найкращий шахіст табору. Знайди його!

Пішов жовтенятський загін у похід. Крокують колоною по двоє. Глянув Сашко: попереду нього йдуть чотири пари, позаду ще три. Скільки всього жовтенят у загоні?

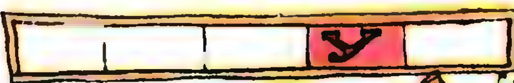

У лісі заховалося двоє жовтенят. Знайди їх.

Перед юними велосипедистами стоїть завдання: проїхати по доріжках так, щоб не перетинати свого шляху і не побувати на одній доріжці двічі. Початок і кінець шляху позначені стрілочками.

Хто швидше розділить квадрат чотирма лініями так, щоб усі частини були рівні і в кожній з них було по одній квітці? До речі, чи знаєш ти назви цих квітів?

Спробуй намалювати цю фігуру, не відриваючи олівця від паперу. Пам'ятай: двічі по тій самій лінії проводити олівцем не можна.

Назву якого плоду можна вписати до цих клітинок?

Як ти гадаєш: діти вже пообідали, чи скоро підуть до їдальні?

Малюнок О. МІХНУШОВА

Мирослава ПЕРЕВАЛЬСЬКА — ілюстрація до казки В. Нестайка «Олексій, Веселесик і Жарт-Птиця», «Цирк на далекій планеті»

Євдоким ПЕРЕВАЛЬСЬКИЙ — «Під вітрилами»

ДОБРОГО РАНКУ!

Крізь легкі фіранки у затишну квартиру Перевальських заглядає літнє сонечко, нечутними кроками наближається до ліжечок, де солодко сплять братик і сестричка, теплими долонями пестить дитячі личка. «Доброго ранку, Мирославо! Доброго ранку, Євдокимчику!» Діти прокидаються. А сонце котиться далі, розмальовуючи промінцями-пензликами все навкруг. От і почався новий, довгий, щасливий день...

Мирослава і Євдокимчик живуть у Києві, вчаться у середній школі № 117. Мирослава перейшла до третього класу, Євдокимчик — до четвертого. Вчаться добре. Люблять братик і сестричка музику. Мирослава грає на фортепіано, Євдокимчик — на скрипці. У вільний час читають книжки, взимку бігають на ковзанах, влітку купаються, загоряють. Та є у Мирослави і Євдокимчика одне серйозне захоплення, без якого вони не можуть дня прожити. Це — малювання. Ще до школи не ходили, а вже цілісінький день малювали. Помітивши це, батько і мати відвели малих до художньої студії Київського палацу піонерів та школярів імені Ми-

Мирослава ПЕРЕВАЛЬСЬКА — «Казкова квітка»

[illegible]ського, де вони навчаються й нині [illegible] педагога Аделі Станіславівни Логи. Роботи брата і сестри побували на численних виставках. У Всесвітньому конкурсі дитячого малюнка «Як я житиму в 2000 році», який проводився у [illegible] минулого року, взяло участь близько 900 тисяч дітей з 84 країн світу. Малюнок Мирослави відзначено серед 26 кращих. На конкурсі «Мир і дружба на землі», що проходив у Федеративній Республіці Німеччини, Євдоким зайняв перше місце. Мирослава [illegible] перше місце на конкурсі дитячого малюнка у Німецькій Демократичній Республіці.

На [illegible] Мирослави і Євдокимчика [illegible] кос[illegible] [illegible] і [illegible] город, [illegible] малюнках братика і сестрички зовсім різні. У Мирослави нестримна фантазія, складний сюжет, тихий, со[illegible] Євдокимчик схильний [illegible] точності, акуратності. Та всі [illegible] роботи [illegible] викінчений вигляд [illegible] баг[illegible]

Нелегко [illegible], ким бути, — написала у своєму шкільному [illegible] Мирослава. Так, нелегко. А[illegible] побажаємо [illegible] справжніми художниками.

[illegible] ЄВГУШЕНКО

Євдоким ПЕРЕВАЛ[illegible]КИЙ [illegible] «М[illegible] 2000 року»

Асен БОСЄВ

СОНЦЕ

Мабуть, сонцю в небі
весело живеться,
що воно не плаче,
а завжди сміється.

Зраночку проснулось,
всім нам любо-мило,
стало над рікою,
тихо личко вмило.

Рушником вишневим
витерлось охоче,
піднялося вгору —
з нами снідать хоче.

І в твоє віконце
сонце скоро гляне.
Сонце тих шанує,
хто раніше встане.

Переклав з болгарської
М. СИНГАЇВСЬКИЙ

Малюнки О. ПРАХОВОЇ

Юліан ТУВІМ

ПРО ПАНА ТРАЛЯЛІНСЬКОГО

В Співограді, гарнім місті,
На вулиці Веселинській
Жив собі співак відомий,
Пан Траліслав Тралялінський.
Жінка в нього — Тралялінка,
В нього дочка — Тралялочка,
Син у нього — Тралялінек,
В нього песик — Тралялесик,
Ну, а котик? Є і котик,
Зветься котик Тралялотик.
А крім того є папужка,
Дуже смішна Тралялюжка.
І щоранку по сніданку
Всі збираються, хоч тісно,
Повторити на честь пана
Найулюбленішу пісню.
Як розкриє пан Траліслав
Свої ноти — тралялоти,
Всі змовкають, а по хвилі
Хор береться до роботи:
«Траля, траля,
Траляляля,
Траляляля,
Траля, траля!»

Кітахара ХАКУСЮ

МІСЯЧНОЇ НОЧІ

Тон,
Тон,
Тон!
— Ну-бо двері одчиніть!
— Хто так тихо стукотить?
— Я, кленове листя.
Тон,
Тон,
Тон!
— Ну-бо двері одчиніть!
— Хто так гучно стукотить?
— Я, гірський вітрисько.

Тон,
Тон,
Тон!
— Ну-бо двері одчиніть!
— Хто так пізно стукотить?
— Я, проміння місяця.

З японської.
Переклад О. ПАРХОМЕНКА

Так маестро Траліславу
Довго хор співає славу —
Всі виводять, траляляють,
А маестро диригує.
Він веде ще вище, далі:
«Траля, траля, траляляля!»
Вже на кухні, вже надворі
Пісню ту співають хором,
Вже співає в домі кожен,
Вже співають перехожі:
І шофери — Тралялери,
Куховарки — Траляпярки,
Покоївки — Тралялівки,
Листоноші — Тралярьоші,
Продавщиці — Тралялиці,
Лейтенанти — Траляпянти,
Адвокати — Тралялати
І пан доктор — Тралялоктор!
Навіть тиха мишка,
Сіра Траляліпка,
Забува, що близько
Котик Тралялотик,
Сіла у куточку,
Темнім тралялочку,
І попискує тихенько:
«Траля, траля, траляленько...»

Переклав з польської В. ГУЖВА

ЛАСКАВО ПРОСИМО!

17 липня 1976 року в канадському місті Монреалі відкрилися XXI Олімпійські ігри.

Змагання проходили в завзятій боротьбі. Багато рекордів установили спортсмени різних країн світу. Великих успіхів досягли радянські спортсмени.

Втретє переможцем Олімпійських ігор став Віктор Санеєв. Його потрійний стрибок був найкращим.

Радянські метальники молота — Юрій Сєдих, Олексій Спиридонов і Анатолій Бондарчук — дружно зайняли всі три сходинки п'єдесталу пошани.

Після фінального запливу на 200 метрів брасом найсильнішими плавчихами виявились Марина Кошова, Марина Юрченя та Люба Русанова.

Вдруге золоту медаль олімпійського чемпіона завоював штангіст Василь Алексєєв, найсильніша людина планети.

У змаганнях з гандболу та баскетболу вперше брали участь жіночі команди. Радянські спортсменки показали чудову гру і стали чемпіонками з цих видів спорту.

Олімпіада в Монреалі принесла великий успіх радянській збірній команді. Спортсмени Радянського Союзу завоювали 125 медалей, значно випередивши усіх своїх основних суперників. Це стало яскравим свідченням того, що СРСР — найсильніша держава сучасного спорту.

Ось і перегорнули ми, друзі, сторінки історії минулих Олімпійських ігор. Залишились лічені дні, як в столиці нашої Батьківщини, місті-герої Москві розпочнуться XXII Олімпійські ігри.

Шістнадцять днів, з 19 липня по 3 серпня, палахкотітиме в зореносній столиці Країни Рад олімпійський вогонь.

Олімпіада-80 — найграндіозніше свято спорту і миру, дружби і солідарності.

Олімпіада-80 — не лише змагання спортсменів, це великий тріумф радянських людей, які все зробили, щоб Ігри пройшли успішно. Це шефство ленінського комсомолу над олімпійським будівництвом, радість тисяч юнаків і дівчат, юних будівельників, які приїхали до Москви за комсомольськими путівками з усіх кінців Вітчизни.

Наша країна щиро зустрічає дорогих гостей, представників п'яти континентів планети.

Ласкаво просимо вас — мужні, красиві, відважні спортсмени, посланці миру і дружби!

НАРОДНІ ПРИСЛІВ'Я ТА ПРИКАЗКИ

Держи голову в холоді, ноги в теплі, проживеш довгий вік на землі.

Здоровому все здорово.

Як немає сили, то і світ не милий.

Найбільше багатство — здоров'я.

В здоровому тілі — здоровий дух.

Бережи одяг, доки новий, а здоров'я — доки молодий.

ФІЗКУЛЬТХВИЛИНКА

БІЙ ПІВНІВ

Двоє дітей стають навпроти, одна нога в кожного зігнута в коліні, руки перехрещені на грудях. Гравці наскакують один на одного, як півники. Хто впаде чи опустить зігнуту ногу на підлогу — програє. Основні вимоги гри-вправи — не наступати на ноги і не сваритися!

ФІЗКУЛЬТХВИЛИНКА

РОЗМИНКА БАЛЕРИНИ

Сядьте на лавку і обіпріться пальцями ніг об підлогу. Починайте розминку з маленьких кроків. Ідіть уперед, доки п'яти не торкнуться підлоги, потім поверніться назад, як балерина на пуантах.

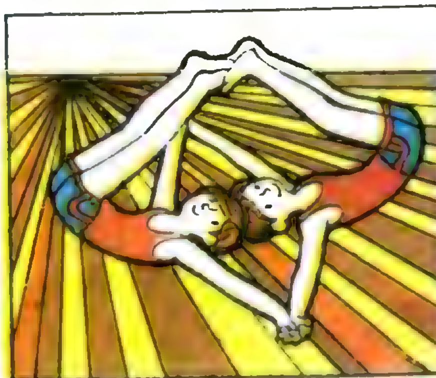
ФІЗКУЛЬТХВИЛИНКА

ЯК НОСИЛИ ВОДУ?

Раніше, коли на все село була лише одна криниця, по воду ходили з відрами. Відра висіли на коромислах, а коромисла носили на плечах. Уявіть собі, що й ви несете таку вагу. Випростайте спину, розправте плечі й покладіть на них довгеньку палицю. Ідіть і пильнуйте, щоб не розхлюпалася вода!

ФІЗКУЛЬТХВИЛИНКА

ПАЛЬЦІ НІГ ХОДЯТЬ У ГОСТІ

Двоє дітей лягають на спини (голова до голови, ноги нарізно) і міцно беруться за руки. Ноги піднімають вгору так, щоб пальці зустрілися і «привіталися». Потім ноги опускаються на підлогу. Весела вправа!

Слова М. МАТУСОВСЬКОГО *Музика В. ШАЇНСЬКОГО*

Переклад Л. КОМПАНІЄЦЬ

ПРОСТЕЛИВСЯ ШЛЯХ ПРОСТОРИЙ

Простелився в далечінь шлях просторий,
Шлях просторий, шлях просторий!
Нумо, пісню заведем, друзі, хором,
Друзі, хором, друзі, хором!
Заспівай-но з нами разом, перепілочко!
Раз листочок, два листочок — буде гілочка!
Раз травинка, два травинка — вже й поляночка!
Раз словечко, два словечко — є співаночка!
Простелився в далечінь шлях просторий,
Шлях просторий, шлях просторий!
Нумо, пісню заведем, друзі, хором,
Друзі, хором, друзі, хором!
В небі сонячна доріжка знов простелиться.
Раз берізка, два берізка — буде березень!
Раз травинка, два травинка — вже й поляночка!
Раз словечко, два словечко — є співаночка!
Простелився в далечінь шлях просторий,
Шлях просторий, шлях просторий!
Нумо, пісню заведем, друзі, хором,
Друзі, хором, друзі, хором!
Перейдем на річці кладку, кладку з дощечок!
Раз краплинка, два краплинка — буде дощичок!
Раз травинка, два травинка — вже й поляночка!
Раз словечко, два словечко — є співаночка!

Малюнок С. ПОЛЯКОВА

ЛИПА

Кінець червня. Пливе медовий, духмяний запах розквітлих лип. Невтомно працюють бджоли. Адже одна стара липа виділяє нектару не менше, ніж гектар гречки. Тож кожен вулик о цій порі важчає за день кілограмів на вісім! Ну й запашний липовий мед! Проте не лише цим славиться дерево-медонос. Липовий цвіт лікує. Ледь застудимося, відразу звертаємося до нього: заварюємо висушені квіти і п'ємо цілющий чай.

ЗНАЙ, ЛЮБИ, БЕРЕЖИ

ВИПУСК 6

ЦЕ ЦІКАВО!

Візьміть збільшувальне скло і подивіться, скільки очей у джмеля. Виявляється — п'ятеро. Коли джміль літає, він трьома допоміжними очима визначає час доби і дізнається, чи не пора вертатися додому.

ЩО РОБИТИ У ЛИПНІ

Багато справ у липневого дня: заготівля ягід та грибів, збирання сіна, боротьба з бур'янами... І у всьому дорослим допомагають діти. А наприкінці місяця в південних районах країни молодші школярі візьмуть участь в операції «Зернятко». Збирання житніх та пшеничних колосків — посильна для дітей справа. Не одну тонну хліба врятують піонери та жовтенята від втрати!

У липні також в розпалі операції «Чебрець» та «Звіробій» — заготівля лікарських рослин. Що, як і де збирати, вам охоче підкажуть в місцевій аптеці. До роботи, друзі!

ОМПАНІЄЦЬ

ЗЕМЛІ

СТЕЛИВСЯ Ш
СТОРИЙ

лився в далечінь шлях
осторий, шлях прос
сню заведем, друзі
ом, друзі, хор

йонів ро-
ї плане-
такі, як
елетенсь-
а також
рони і си-
заввишки
рослини дуже
...ло і вологу. Коли клімат на Землі став холоднішим, вони вимерли.

ЩОДЕННИК СПОСТЕРЕЖЕНЬ

Зверни увагу, червень — місяць найдовших днів і найкоротших ночей. Менше співають птахи. Ніколи їм тепер — майже в усіх гніздах вивелися пташенята. На луках зачервоніли голівки конюшини. Настало справжнє літо. У природі безліч змін. Спостерігай і порівнюй:

— коли почався сінокіс?

— коли достигли чорниці?

— в якому місяці частіше були грози: у червні чи липні?

БУГАЙ ТА ВОДЯНА ПОЛІВКА

— Пограємо в піжмурки, — запропонував бугай водяній полівці.

— Згода! — відповіла та. — Починай!

Та як не ховалася полівка, бугай відразу її знаходив.

Помінялися ролями. Полівка закрила оченята лапками й почала лічити: «один, два, три...»

— Уже! — гукнув бугай.

Кинулася полівка в один бік, в другий — ніде немає! Шукала, доки не стомилася.

— Виходь, здаюся! — прошепотіла вона безсило.

— Ото ж то! — заворушилася одна з очеретинок, покоротшала, потовщала і «перетворилася»... на бугая.

— Оце ти так! — здивувалася полівка.

— Маскування! Бачиш, у мене вздовж шиї темна смужка — варто завмерти на місці та гарненько витягнутися вгору, і я зіллюся з очеретом.

Іван ВЛАСЕНКО

ПОМІРКУЄМО НАД ТАКИМ...

— Зараз, діти, поміркуємо над таким, — сказав учитель. — От, наприклад, їдеш ти, Миколко, на велосипеді стежкою від Костянтинова до Залісного. Праворуч — густі кущі, ліворуч — стрімкий берег річки. Несподівано попереду на стежку вибігає песик, а за ним маленька дівчинка. Що ти робитимеш?

— Посигналю і падатиму в кущі.

— Та-а-ак, — здивовано протягнув учитель. — А як поведешся ти, Петрику?

— На чиєму велосипеді я їду, на Миколчиному?

— Так.

— Посигналю і падатиму в кущі.

— Та ви що, про гальмо забули? — втрачає терпіння вчитель.

— Не забули, — відповідає Петрик, — але в Миколчиному велосипеді воно не діє.

ЕКСКУРСІЯ

— Мамо, а ми ходили на екскурсію! — ще з порога закричала Маринка.

— І куди ж ви ходили? — усміхнулася мама.

— На станцію електроннообчислювальних машин!

— Цікаво було?

— Дуже цікаво, мамусю!

— Що ж ти там бачила?

— Кицьку з маленькими кошенятами. Вони на вікні сиділи!

Малюнки А. ВАСИЛЕНКА

ІНДЕКС 74022

ЦІНА 15 КОП.

На першій сторінці обкладинки малюнок О. ДОБРОВОЛЬСЬКОЇ, на останній — Н. КОВАЛЕНКО
Макет І. ЛИТВИНА

Журнал видається українською та російською мовами. Засновано в 1928 році. Виходить раз на місяць. Рукописи не повертаються. Здано до набору 04.04.80. Підписано до друку 28.04.80. Формат видання 60×90/8. Офсетний друк. Умовн. друк. арк. 3. Обліково-видавн. арк. 3,18. Тираж 42100. Зам. 01652. Ціна 15 коп.

Адреса редакції: 252050, Київ-50, вул. Білоруська, 5. Тел. 79—78—85.

Ордена «Знак Пошани» видавництво ЦК ЛКСМУ «Молодь», м. Київ.

Ордена Леніна комбінат друку видавництва «Радянська Україна», Київ-47, Брест-Литовський проспект, 94.

«Барвинок», журнал ЦК ЛКСМУ и Республиканского Совета Всесоюзной пионерской организации имени В. И. Ленина для школьников младших классов (на украинском языке)
Ордена «Знак Почёта» издательство ЦК ЛКСМУ «Молодь», г. Киев.
Журнал издаётся на украинском и русском языках. Основан в 1928 году. Выходит ежемесячно.
Адрес редакции: 252050, Киев-50, ул. Белорусская, 5. Тел. 79—78—85.

Ордена Ленина комбинат печати издательства «Радянська Україна», Киев-47, Брест-Литовский проспект, 94.

Текст набрано з застосуванням вітчизняного фотонаборного комплексу «Каскад».